

Documentació Periodística	2013/2014
Codi: 103079	
Crèdits: 6	

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OT	0	0

Professor de contacte

Nom: Maria Angeles Jimenez Lopez
 Correu electrònic: Angels.Jimenez@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
 Algun grup íntegre en anglès: No
 Algun grup íntegre en català: Sí
 Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No s'han establert prerequisits per cursar l'assignatura.

Objectius

GENERAL

Des d'un punt de vista general l'assignatura pretén proporcionar una base teòrica i pràctica de coneixements que permetin a l'alumne adquirir competències informacionals relatives tant a l'organització i gestió documental com a la resolució de necessitats informatives pròpies de l'activitat periodística.

ESPECÍFICS

- Conèixer la dimensió instrumental de la Documentació, així com la utilitat de les seves tècniques i serveis, en l'exercici professional i per a la millora qualitativa del producte periodístic.
- Mostrar quines són les necessitats informatives més habituals en la tasca periodística i aprendre a resoldre-les mitjançant l'ús dels recursos informacionals més adients.
- Saber aplicar, de forma bàsica, tècniques d'anàlisi, descripció i gestió de documents periodístics.
- Conèixer les diferents tipologies de serveis, recursos i fonts d'informació, especialment les més indicades i útils per a l'exercici del periodisme.
- Adquirir coneixements avançats de cerca i recuperació d'informació en entorns digitals.
- Saber valorar la qualitat i fiabilitat de la informació documental, així com potenciar un ús ètic i legal de la mateixa.
- Aprendre a documentar-se, és a dir, a proveir-se d'informació rellevant, fiable i rigorosa per a l'elaboració de productes periodístics.

Competències

- Periodisme
- Aplicar l'ètica i la deontologia professionals del periodisme, així com l'ordenació jurídica de la

informació.

- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar el temps de manera adequada.
- Utilitzar les tecnologies avançades per al desenvolupament professional òptim.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar la deontologia professional del periodisme en la planificació de la gestió documental periodística.
2. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
3. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
4. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
5. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
6. Gestionar el temps de manera adequada.
7. Utilitzar les tecnologies avançades per al desenvolupament professional òptim.

Continguts

1: LA DOCUMENTACIÓ PERIODÍSTICA

Competències informacionals i periodisme. Orígens i evolució de la Documentació Periodística. Necessitats informatives del periodista. Les unitats d'informació. El servei de documentació en els mitjans de comunicació. El documentalista de mitjans.

2: TRACTAMENT DOCUMENTAL I ACCÉS A LA INFORMACIÓ

La indústria de la informació: caracterització i actors. El tractament i la gestió dels documents com a pont per a la seva recuperació i difusió. L'anàlisi documental de la informació d'actualitat: fases, processos i procediments. Els llenguatges documentals. Classificació i indexació orientades al periodisme.

3: CERCA I RECUPERACIÓ D'INFORMACIÓ

Introducció general a les fonts d'informació: tipologies. Els suports documentals. Cerca en fonts electròniques: les bases de dades, els llenguatges d'interrogació. Metodologia per a la planificació i disseny d'estratègies de cerca. Cerca d'informació a Internet: els buscadors. Avaluació de resultats. La fiabilitat de les fonts. Ús ètic i legal de la informació.

4: FONTS D'INFORMACIÓ PERIODÍSTICA

Situació actual de l'accés a la informació d'actualitat corrent i retrospectiva: problemàtiques plantejades. Fonts i recursos d'accés a notícies: hemeroteques físiques i digitals; índexs de diaris; agències de notícies, bases de dades textuais, gràfiques, sonores i audiovisuals especialitzades; quioscs virtuals de premsa; serveis de clipping i broadcast monitoring; buscadors de notícies; xarxes socials. Fonts sobre difusió i audiència de mitjans. Directoris de recursos periodístics a Internet.

5: FONTS ESPECIALITZADES D'UTILITAT PER A L'EXERCICI DEL PERIODISME

Fons lingüístiques i terminològiques; fons biogràfiques; fons d'informació empresarial i institucional; fons estadístiques; fons geogràfiques i geopolítiques; fons cronològiques i d'efemèrides. Recursos d'utilitat per a la tasca periodística en àmbits especialitzats (política, economia, salut, ciència i tecnologia, medi ambient, treball, cultura). El periodisme de dades: concepte i fonts.

Metodologia

"Documentació periodística" és una assignatura de naturalesa eminentment pràctica que, des del punt de vista metodològic, persegueix l'aprenentatge de l'alumne mitjançant l'aplicació dels continguts teòrics que la integren, a la resolució d'exercicis i casos pràctics relacionats amb la cerca i gestió d'informació. Aquestes activitats es presenten sempre contextualitzades en escenaris propis de la producció periodística i la comunicació en general, la qual cosa permet a l'estudiant copsar la utilitat i el paper que juguen les tècniques documentals en la seva professió futura.

Es realitzen sessions teòriques i pràctiques en aules informatitzades. El treball pràctic és sempre per parelles i en alguns casos en petits grups. La finalitat d'aquest sistema de treball és potenciar una interacció i aprenentatge entre iguals que l'equip docent considera altament efectiu i enriquidor.

Ús del Campus Virtual: l'aula virtual es considera un instrument fonamental d'aprenentatge. En el marc de l'assignatura serà una eina força dinàmica, és per això que s'aconsella als estudiants la seva visita periòdica, així com la participació en els espais habilitats per a tal fi.

S'informa que tota la comunicació amb els docents de l'assignatura haurà de fer-se exclusivament a través de la missatgeria del Campus (no es respondran correus enviats a l'adreça electrònica institucional dels professors). No obstant això, l'alumne també podrà ser atès de manera presencial, si així ho desitja, en els horaris de despatx del professorat.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctiques de laboratori	22	0,88	2, 3, 4, 5, 6, 7
Seminaris	15	0,6	1, 2, 5
Teoria.	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 7
Tutoria	7	0,28	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Conferències d'especialistes en documentació de mitjans.	3	0,12	1, 2, 5, 6, 7
Treball grupal de síntesi.	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Tipus: Autònomes			
Lectures.	20	0,8	2, 3, 4, 5, 6, 7
Temps de lliure disposició (estudi, participació en fòrums virtuals, etc.)	33	1,32	3, 4, 6, 7

Avaluació

L'assignatura segueix el sistema d'avaluació continuada. La nota mínima per superar-la és de 5 punts (sobre 10). Les evidències obligatòries d'aprenentatge per a l'avaluació són les següents:

Proves individuals sobre els continguts teoricopràctics de l'assignatura (pes = 45%): al llarg del curs es realitzaran 2 proves. Aquestes inclouen qüestions de resposta breu i/o múltiple, de relació de conceptes, selecció veritable/fals, i similars. Es calcularà la mitjana de les qualificacions obtingudes en cadascuna.

Treball grupal de síntesi (pes = 45%): activitat de síntesi que es porta a terme en equip i requereix l'aplicació

dels continguts treballats al llarg de tot el curs. Consisteix a documentar un tema per a l'elaboració d'un hipotètic producte periodístic, per a un mitjà de comunicació.

Seguiment de l'assignatura (pes = 10%): aquest concepte valora l'esforç, dedicació i adequada gestió del temps de l'alumne, mitjançant el seguiment de l'assistència a les sessions pràctiques, així com la realització i lliurament puntual de les activitats proposades al llarg del curs (exercicis, informes i altres evidències d'aprenentatge proposades). Es penalitzarà amb -0.5 punts, dels assignats a aquest concepte, cada incompliment per part de l'estudiant.

Reavaluació: els o les alumnes que no obtinguin en l'avaluació continuada la qualificació mínima de 5 punts i sempre i quan hagin realitzat la totalitat de les activitats d'avaluació obligatòries, podran optar a una reavaluació NOMÉS, però, si han aconseguit en el sistema continuat, una nota final d'entre 4 i 4,9 punts.

També podran optar a la reavaluació els i les alumnes que vulguin millorar la qualificació final obtinguda. En aquest darrer cas, caldrà comptar amb el vistiplau de la responsable de l'assignatura.

La reavaluació consistirà en una prova única, amb una part teòrica i una part pràctica, sobre la totalitat del temari. Es realitzarà en la data oficial fixada per la Facultat. En aquest cas, la qualificació final de l'assignatura serà exclusivament l'obtinguda en aquesta prova, quedant al marge les notes de qualsevol activitat, prova, treball, etc. realitzat en l'avaluació continuada.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves individuals sobre els continguts teoricopràctics de l'assignatura	45%	5	0,2	2, 3, 7
Seguiment general de l'assignatura	10%	0	0	2, 3, 4, 6, 7
Treball grupal de síntesi	45%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Bibliografia

ABADAL, Ernest; CODINA, Lluís. Bases de datos socumentales: características, funciones y método. Madrid: Síntesis, 2005.

ABADAL, Ernest; GUALLAR, Javier. Prensa digital y bibliotecas. Gijón: Trea, 2010.

AGUADO, G. et al. Organización y gestión de la empresa informativa. Madrid: Síntesis, D.L. 2008.

ARQUERO, Rosario; GARCÍA-OCHOA, M. Luisa. La hemeroteca de prensa. Gijón: Trea, 2005.

CARIDAD, Mercedes, et al. Documentación audiovisual. Madrid: Síntesis, 2011.

CARRIZO, Gloria. La información en ciencias sociales. Gijón: Trea, 2000.

CODINA, L. "La función de la Información Documental en la producción de la noticia" [En línea]. Disponible a: <http://www.lluiscodina.com/articulos/docper.doc>. [Consulta: 07-2013].

COLLE, Raymond. "Prensa y "Big Data": el desafío de la acumulación y análisis de datos" [En línea]. Revista Mediterránea de Comunicación, 2013, v. 4, n. 1. Disponible a: <http://mediterranea-comunicacion.org/index.php?journal=Mediterranea&page=article&op=view&path%5B%5D=6>. [Consulta: 07-2013].

CORDÓN, José Antonio, et al. Nuevas fuentes de información: información y búsqueda documental en el contexto de la web 2.0. Madrid: Pirámide, 2010.

FUENTES I PUJOL, M. Eulàlia (ed.). Manual de documentación periodística. Madrid: Síntesis, 1995.

GALDÓN, Gabriel (coord.). Teoría y práctica de la Documentación Informativa. Barcelona: Ariel, 2002.

GARCÍA GUTIÉRREZ, Antonio (ed). Introducción a la Documentación Informativa y Periodística. Madrid: MADD, 1999.

GARCÍA JIMÉNEZ, Antonio. Organización y gestión del conocimiento en la comunicación. Barcelona: Trea, 2001.

GIMÉNEZ TOLEDO, Elea. Manual de documentación para comunicadores. Pamplona: Universidad de Navarra, 2004.

GRAY, Jonathan; BOUNEGNU, Liliana; CHAMBERS, Lucy (eds.). Manual de periodismo de datos.[s.l]: O'Reilly, 2012. Trad. La Nación. Disponible a: <http://interactivos.lanacion.com.ar/manual-data/>. [Consulta: 07-2013].

GUALLAR, Javier. "Documentación fotográfica en la prensa: casos de El País, El Periódico y La Vanguardia". El profesional de la información, 2011, vol.20, núm. 4, p. 392-398.

GUALLAR, Javier; CORNET, Anna." Fuentes de información digitales en los centros de documentación de prensa: recursos web gratuitos. El Profesional de la Información, 2005, v. 14, n. 4, p. 296-309. disponible a: http://eprints.rclis.org/8540/1/epijul05_guallar-cornet_fuentes2.pdf. [Consulta: 07-2013].

HERNANDEZ-PEREZ, Tony; GARCIA-MORENO, María-Antonia. "Datos abiertos y repositorios de datos: nuevo reto para los bibliotecarios". El profesional de la información, 2013, v. 22, n. 3, pp. 259-263. Disponible a: http://eprints.rclis.org/19524/1/postprint_Hernandez_Garcia.pdf. [Consulta: 07-2013].

JIMÉNEZ, Àngels. "Acceso a información periodística a través de servicios de press clipping" [en línea]. Hipertext.net, núm. 1, 2003. Disponible a: <http://www.hipertext.net>. [Consulta: 07-2013].

JIMÉNEZ, Àngels; GONZÁLEZ, Alfons; FUENTES, M.-Eulàlia. "Gestió documental de la informació en els serveis de valor afegit de la premsa espanyola a internet". En: 7es Jornades Catalanes de Documentació. Les biblioteques i els centres de documentació al segle XXI: peça clau de la societat de la informació. Barcelona, 4-6 novembre 1999. Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, pp.405-417. <http://www.cobdc.org/jornades/7JCD/18.pdf>. [Consulta: 07-2013].

JIMÉNEZ TOLEDO, Elea. Manual de documentación para comunicadores". Pamplona: EUNSA, 2004.

LÓPEZ YEPES, José; OSUNA, M.R. Manual de ciencias de la información y documentación. Madrid: Pirámide, 2011.

MARTÍN VEGA, Arturo. Fuentes de información general. Madrid: Trea, 1996.

MOREIRO, José Antonio; CARIDAD, Mercedes (coord.). Manual de Documentación Informativa. Madrid: Cátedra, 2000.

Parra-Pujante, Antonio. "La ciencia documental como garantía de la verdad periodística" [En línea]. Anales de Documentación, 2012, v. 15, n. 2. Disponible a: <http://eprints.rclis.org/18026/1/AD%20152%20Parra.pdf>. [Consulta: 07-2013].

PERDICES, L.; PERIANES, A. "Sistemas de búsqueda y visualización en bancos de imágenes comerciales". El Profesional de la Información, 2011, vol.20, núm. 4. P. 441 - 443.

RUBIO LACOPA, María. "Documentalistas de prensa ¿cuál es vuestro oficio?. El profesional de la información , 2010, vol. 19, núm. 6, p. 645-651.

TORRES RAMÍREZ, Isabel. Las fuentes de información. Estudios teórico-prácticos. Madrid: Síntesis, 1998.

VIDAL COY, José Luis. "Reporteros, Documentación y ciudadanos periodistas". Anales de Documentación, 2011, v. 14, n. 1. Disponible a:

<http://eprints.rclis.org/15491/1/Ad14%20Vidal%20JL%20Anales%20de%20Documentacion.pdf>. [Consulta: 07-2013].